

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาล่ากภาษาหนึ่งที่มีการใช้ในการสื่อสารในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลกอย่างกว้างขวาง เป็นภาษาที่ใช้ในการควบคุมการจราจรทางอากาศ ณ สนามบินนานาชาติทั่วโลก เป็นภาษาที่ใช้ในการไปรษณีย์ระหว่างประเทศ และใช้ในการประชุมนานาชาติ การขยายตัวของภาษาอังกฤษในด้านภูมิศาสตร์แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษที่เพิ่มมากขึ้น ภาษาอังกฤษเป็นภาษานานาชาติ (International Language) ที่จำนวนพลเมืองของโลกมากกว่าครึ่งได้เรียนรู้และใช้เป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสารทำความเข้าใจระหว่างกัน (บงอรสว่างวโรรส 2527:1) เมื่อชาวไทยต้องติดต่อกับต่างประเทศจึงต้องเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ภาษาอังกฤษจึงมีประโยชน์ต่อคนไทยทั้งในด้านวิชาการ การค้าขาย การศึกษาวัฒนธรรม ตลอดจนกิจการ เมืองและในด้านชีวิตประจำวัน

ตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ภาษาอังกฤษเริ่มเข้ามามีบทบาทในประเทศไทยในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์โปรดให้จ้างสตรีชาวอังกฤษ คือนางแอนนา เลียวโนเวนส์ (Mrs. Anna Leonowens) มาสอนภาษาอังกฤษแก่พระเจ้ลูกเธอในราชสำนัก ต่อมาในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้มีพระบรมราชโองการให้ตั้งโรงเรียนสอนภาษาอังกฤษในพระราชวังอื่น ในปี พ.ศ. 2451 มี นายฟรานซิส จอร์จ แพทเทอร์สัน (Mr. Francis George Patterson) เป็นครูสอนพระเจ้าน้องยาเธอกลุ่มหนึ่ง การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสมัยนั้นอยู่ในวงจำกัดเฉพาะพระราชมวงค์เท่านั้น ต่อมาในปี พ.ศ. 2421 นายแมคฟาแลนด์ (Mr. Mac Farland) ได้ตั้งโรงเรียนสอนหนังสือขึ้นเพื่อสอนภาษาอังกฤษให้แก่เจ้านายและลูกผู้มีตระกูลสืบเนื่องจากโรงเรียนของนายแพทเทอร์สัน แต่โรงเรียนนี้ไม่เป็นที่นิยมจึงล้มเลิกไป ในปี พ.ศ. 2424 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวดำริเห็นว่า ภาษาอังกฤษเป็นสิ่งควรเรียนสำหรับพวกเจ้านายและผู้มีตระกูล จึงโปรดเกล้าฯ ให้โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบมีการสอนภาษาอังกฤษขึ้น นับเป็นการสอนภาษาอังกฤษอย่างเป็นทางการเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์การศึกษาของไทยและนับตั้งแต่นั้นมาจนถึงปัจจุบัน ภาษาอังกฤษก็เข้ามามีบทบาทเป็น

ส่วนหนึ่งของการศึกษาของเยาวชนไทยตลอดมา (กานดา ณ ถลาง 2515:1)

แม้ว่าประเทศไทยได้จัดให้มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศมานานกว่า 50 ปี แต่ประสบปัญหาหลายด้าน เช่น ปัญหาเกี่ยวกับครูผู้สอนภาษาอังกฤษมีความรู้ไม่ได้มาตรฐานและปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนซึ่งอยู่ในระดับต่ำไม่คุ้มกับการลงทุนด้านการสอน เพราะนักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษจนจบหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แล้ว แต่นักเรียนส่วนมากฟังภาษาอังกฤษเกือบจะไม่รู้เรื่อง พูดภาษาอังกฤษได้น้อยหรือพูดไม่ได้เลย ความสามารถในการอ่านและทำความเข้าใจเนื้อความที่อ่านยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำ (สุโร พงษ์ทอง เจริญ: 2520:1)

ในเวลาต่อมา นักการศึกษาส่วนหนึ่งได้เสนอให้มีการยกเลิกการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา เพราะมีความเห็นสอดคล้องกันว่า การสอนภาษาอังกฤษเท่าที่ผ่านมาประสบความล้มเหลว ไม่คุ้มกับการลงทุนด้านเวลาและการเรียนการสอน ต่อมาได้มีปฏิริยาจากบุคคลหลายฝ่าย เช่น นักการศึกษา สื่อมวลชน ตลอดจนถึงผู้ปกครองนักเรียนได้เรียกร้องให้มีการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาเช่นเดิม ดังนั้นหลักสูตรประถมศึกษาปัจจุบันคือหลักสูตรพุทธศักราช 2521 จัดให้วิชาภาษาอังกฤษเป็นกลุ่มประสบการณ์พิเศษ คือ เป็นวิชาเลือกสำหรับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 และเปิดโอกาสให้โรงเรียนประถมศึกษาแต่ละแห่งจัดสอนภาษาอังกฤษได้ตามความเหมาะสม และตามความต้องการของแต่ละโรงเรียน

(กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ 2525:341)

ผลจากความล้มเหลวของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในหลักสูตรเก่า ซึ่งพบว่านักเรียนส่วนมากมีผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และเขียนอยู่ในระดับต่ำ โดยเฉพาะทักษะด้านการพูดอยู่ในเกณฑ์ต่ำมาก นักการศึกษาจึงหันมาสนใจการเรียนการสอนภาษาอังกฤษอีกแนวทางซึ่งเน้นการเรียนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) โดยเน้นให้นักเรียนใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (use) มากกว่าการเน้นด้านไวยากรณ์ (usage) แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารดังกล่าวได้รับอิทธิพลมาจากแนวคิดของ ฮิมส์ (Hymes 1972: 269) ที่เห็นว่า "ถ้าหากขาดเสียซึ่งกฎการใช้ภาษา (rules of use) เพียงแต่กฎไวยากรณ์อย่างเดียวไม่ช่วยให้การสื่อสารเป็นไปได้อย่างดี"

ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ถูกต้อง จะต้องฝึกฝนทักษะ 4 ด้าน คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน ในจำนวนทั้ง 4 ทักษะดังกล่าว การอ่านถือเป็นทักษะที่สำคัญและมีประโยชน์

มาก เพราะการอ่านนอกจากจะให้ความสนุกเพลิดเพลิน รับรู้ข่าวสารเป็นการประเทืองสติ
 ปัญญาแล้ว ผู้อ่านยังสามารถใช้ทักษะทางการอ่านค้นคว้างานทางด้านวิชาการและใช้ความรู้
 เหล่านั้นให้เกิดประโยชน์แก่งานในอาชีพของตนได้ (พัลลภ อินธรรมมิตร 2526:32-33)
 แต่ทักษะการอ่านเป็นทักษะที่ซับซ้อนมาก เพราะการอ่านเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความ
 สามารถหลายด้าน เช่น การรู้ความหมายของคำ ความสามารถในการคิดขณะที่อ่านพร้อมทั้ง
 การใช้เหตุผลควบคู่กันไปด้วย ดังนั้นการอ่านจึงมีวิธีการเฉพาะซึ่งมักการศึกษาเรียกว่า
 ยุทธวิธีการอ่าน (reading strategies) ซึ่งเป็นทักษะที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝนที่ถูกต้อง
 เพราะนอกจากจะอ่านเรื่องเพื่อเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่านแล้ว ผู้อ่านจะต้องสามารถคิด วิพากษ์
 วิเคราะห์ วิเคราะห์และประเมินผลสิ่งที่อ่านได้ด้วย กูดแมน (Goodman 1979:151) กล่าวว่า
 การอ่านเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างความคิดและภาษาซึ่งตรงกับความเห็นของ สคอดเลอร์ (Schodler
 1974:55) ที่กล่าวว่า "เด็กทุกคนจะต้องใช้ความคิดในขณะที่อ่านเพราะไม่มีเด็กคนใดสามารถ
 เข้าใจสิ่งที่อ่านหากปราศจากความคิด" การอ่านจึงเป็นการสัมผัสสุนทรีย์ให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการ
 คิดนับเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของการเรียนรู้โดยฝึกให้เป็นคนอย่างคิด มีเหตุผลควบคู่ไปกับ
 ความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ ทิงเคอร์ (Tinker 1956:335)
 ที่ว่า "ความเข้าใจเป็นจุดหมายปลายทางของการอ่านทุกชนิด" ✕

นักเรียนไทยมีปัญหาด้านการอ่านอังกฤษมาก ทั้งระดับประถม มัธยม และอุดมศึกษา
 จากการวิจัยซึ่งจัดทำโดยศูนย์ภาษาอังกฤษแห่งประเทศไทย (The Central Institution
 of English in Bangkok) ซึ่งทำกันในสามประเทศ คือ อินเดีย สิงคโปร์ และประเทศไทย
 เกี่ยวกับรูปแบบการใช้ภาษาอังกฤษในปัจจุบันและอนาคต เพื่อค้นหาว่าทักษะด้านใดที่ต้องการ
 พัฒนา จากการวิจัยพบว่า นักเรียนไทยในระดับอุดมศึกษามีปัญหาด้านการอ่านมากและทักษะการ
 อ่านอังกฤษเป็นทักษะที่มักเรียนไทยควรได้รับการฝึกฝนและพัฒนาให้เพิ่มอันมากที่สุด จากแบบ
 สสำรวจนักเรียนไทยในระดับอุดมศึกษาประมาณ 81% ตระหนักถึงความสำคัญของวิชาภาษาอังกฤษ
 และมีความต้องการเพิ่มเสริมสร้างทักษะด้านการอ่านอังกฤษให้มากกว่าเดิมโดยให้ความเห็น
 ตรงกันว่า ทักษะทางด้านการอ่านมีประโยชน์มาก สามารถนำไปใช้ในการค้นคว้าทางวิชาการ
 และใช้ในการทำงานสาขาต่าง ๆ ได้อย่างมีประโยชน์ (พัลลภ อินธรรมมิตร 2526:49)

* กัญดา ธรรมมงคล (1977:201-203) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาด้านการอ่าน
 ของนักศึกษาไทยในต่างประเทศ พบว่านักศึกษาไทยมีปัญหามากด้านการอ่าน จากผลสอบของ
 นักศึกษาไทยกับนักศึกษาต่างประเทศ ณ มหาวิทยาลัยอินเดียพบว่า นักศึกษาไทยเก่งกว่า

นักศึกษาชาติอื่นมากในด้านโครงสร้างและไวยากรณ์ แต่ด้อยกว่ามากในด้านการอ่านเพื่อจับใจความและจากการสำรวจด้านการอ่านในประเทศไทยพบว่า การอ่านอังกฤษโดยทั่วไปยังขาดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ครูส่วนใหญ่ยังยึดการใช้วิธีแปล (translation method) อยู่เช่นระบบเดิมที่เคยลอกกันมา ซึ่งวิธีการเช่นนี้แม้ครูจะลอกโต้กันตามหลักสูตร แต่ขาดการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่กระตุ้นให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ เรื่องที่อ่านนับเป็นการอ่านที่ยาตคุณภาพ เพราะนักเรียนไม่ได้คิดและเข้าใจเรื่องด้วยตนเอง

✧ สุ่มจิต เข้มสุกนิมิต (2516:2) ทำการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีคะแนนการอ่านเอาเรื่องภาษาอังกฤษแบบแปลความ ดีความ และขยายความไม่ดีมาก นักเรียนขาดทักษะด้านการฝึกให้คิดวิเคราะห์เรื่องที่อ่าน นักเรียนยังติดอยู่กับการแปลคำต่อคำโดยการหาความหมายจากพจนานุกรม ไม่รู้จักหาความหมายจากเนื้อความ (context) ครูจึงควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักคาดเดาโดยสังเกตจากบริบทเพื่อฝึกทักษะด้านการอ่านให้มีประสิทธิภาพขึ้น

✧ สุ่มเพชร แก่มณี (2524:101) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินผลการทดลองใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่าทักษะการอ่านและการเขียนอยู่ในระดับอ่อนมาก สาเหตุเพราะขาดการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่เหมาะสม ครูส่วนใหญ่ยังคงใช้วิธีการสอนแบบเก่า โดยเป็นผู้แปลเนื้อเรื่อง นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการอ่านน้อยมาก นักเรียนไม่ได้คิดและทำความเข้าใจเนื้อเรื่องด้วยตัวเอง

✧ สตรีสุดา ดวงพลอย (2526:12) พบว่าเด็กนักเรียนไทยขาดการฝึกทักษะด้านการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษเพื่อสื่อความหมายที่ถูกต้อง เพราะครูส่วนมากขาดการจัดกิจกรรมการอ่านที่กระตุ้นให้นักเรียนคิด จุดหมายของครูมักเน้นให้นักเรียนอ่านเพื่อจะตอบคำถามท้ายบทให้ถูกต้อง ที่ถูกแล้วครูควรฝึกให้นักเรียนได้สื่อความหมายในสิ่งที่อ่านโดยครูจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านประเภทที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่านโดยเสรี ปัญหาที่พบมากคือ นักเรียนไม่ค่อยมีโอกาสได้ใช้ความคิดประกอบการอ่าน เพราะนักเรียนมุ่งอยู่กับการตอบคำถามท้ายบทให้ถูกต้อง การอ่านเช่นนั้นเป็นการอ่านขั้นพื้นฐาน (Literal Reading) นักเรียนไม่ได้คิดวิจารณ์ต่อสิ่งที่อ่าน ดังนั้นนักเรียนไทยจึงมักเชื่อในสิ่งที่ตนได้อ่านและเป็นผู้มีแนวโน้มเชื่อความคิดของผู้อื่นเป็นส่วนใหญ่

มบุรี สุธวิวัฒน์ (2526:34) พบว่าปัญหาในการสอนอ่านของนักเรียนไทย คือ ขาดกิจกรรมกระตุ้นให้นักเรียนอยากอ่าน เพราะการอ่านต้องอาศัยแรงจูงใจเป็นเหตุสำคัญ การสอนอ่านที่ดีจึงต้องมีการจัดกิจกรรมหลายรูปแบบ กิจกรรมนั้นต้องสื่อความหมายได้จริงในชีวิตประจำวัน เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิด ตีความ วิเคราะห์ วิจัยเรื่องี่อ่าน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการอ่านของ มิลเลอร์ (Miller) สมิธ (Smith) และบาร์เรท (Barrett) ซึ่งได้แบ่งการอ่านไว้ 4 ระดับ คือ การอ่านขั้นพื้นฐาน (Literal Reading) การอ่านขั้นแปลความ (Interpretation) การอ่านขั้นวิเคราะห์ (Critical Reading) และการอ่านขั้นสร้างสรรค์ (Creative Reading) มิลเลอร์ เห็นว่าควรฝึกฝนการอ่านดังกล่าวตั้งแต่อันประถมศึกษาปีที่ 1 (Miller 1979:197-205) ซึ่งตรงกับความคิดของ บลูม (Bloom 1979:8) ที่กล่าวว่า ทักษะทั้ง 4 จะพัฒนาขึ้นก็ต่อเมื่อได้รับการฝึกฝนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาโดยการจัดกิจกรรมเสริมสร้างต่าง ๆ (contruction activities) นักการศึกษาไทยที่มีประสบการณ์การสอนอ่านอังกฤษต่างเห็นความสำคัญของปัญหานี้เพิ่มขึ้น สรรณี วงศ์เป็ยสลัจ และวาธีวรรณ เบญจพร (2527: EAP 1) กล่าวว่า ขบวนการสอนอ่านเป็นสิ่งจำเป็นมาก ควรจะให้นักเรียนไทยได้รับการฝึกฝนการอ่านกันตั้งแต่ผู้เรียนมีอายุน้อย นับตั้งแต่ระดับประถมศึกษา จะได้ผลดีกว่าการฝึกในระดับโตหรือระดับอุดมศึกษา ปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน คือ ผู้เรียนที่มาเรียนในระดับอุดมศึกษาของไทยยังขาดการฝึกฝนการอ่านด้านการวิเคราะห์วิจารณ์

ในสมัยก่อนการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร การสอนอ่านจับใจความภาษาอังกฤษยึดความเป็นศูนย์กลาง ก่อนอ่านเนื้อเรื่องจากหนังสือ ครูต้องให้นักเรียนรู้คำศัพท์ รู้ไวยากรณ์ รู้ตำแหน่งของคำศัพท์ และต้องนำคำศัพท์เหล่านั้นฝึกแต่งประโยคได้อย่างถูกต้อง ครูอธิบายโดยมีตารางเทียบแทนคำ (substitution chart) เพื่อฝึกคำศัพท์นั้นให้คล่อง แล้วครูจึงเริ่มสอนอ่านเนื้อเรื่อง ครูเป็นแบบอ่านนำเรื่องทั้งหมด นักเรียนอ่านตาม ในกรณีที่เนื้อหามาก ศัพท์มาก และเหลือเวลาค่อนข้างน้อย ครูส่วนใหญ่มักประหยัดเวลาโดยรวบรัดแปลเนื้อเรื่องให้นักเรียนฟังจนจบเรื่อง ครูทดสอบความเข้าใจโดยการถามคำถามจากเนื้อเรื่อง นักเรียนตอบแล้วทำแบบฝึกหัดท้ายบท โดยมีขั้นตอนการสอนอ่านจับใจความภาษาอังกฤษตามหลักสูตรเก่า ดังต่อไปนี้

1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน (Attention Pointer) ครูสร้างความสนใจในการเรียนด้วยภาพ ครูซักถามเกี่ยวกับรูปภาพ ซึ่งจะโยงมาสู่เนื้อเรื่องและคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง
2. ชี้นำให้ตัวอย่าง (Giving Examples) เป็นตัวอย่างเกี่ยวกับการใช้คำศัพท์ในเนื้อหา ครูแบ่งการสอนศัพท์เป็น 2 พวก คือ ศัพท์เก่าที่เรียนมาแล้วในบทก่อนนำมาสอนบททวน

และศัพท์ใหม่ซึ่งครูมักใช้รูปภาพแสดงและรูปประโยคที่เกี่ยวข้องกับคำศัพท์นั้น นักเรียนฟังแล้วพูดตามครู ครูติดภาพบนกระดานดำ เขียนประโยคโดยเน้นการใช้คำศัพท์ใหม่นั้นถูกต้องตามไวยากรณ์ ในรูปประโยค

3. ยืนยันกฎเกณฑ์ (Generalization) ครูให้นักเรียนสรุปกฎเกณฑ์คำศัพท์ดังกล่าวจากตัวอย่างรูปประโยคที่เรียนแล้ว
4. ยืนยันฝึก (Practice) ครูให้ฝึกโดยมีแบบแผนให้ยูเรียนฝึกใช้คำตามแบบเหล่านั้น
5. ยืนยันฝึกใช้กระส่วนประโยค (Pattern Practice) ฝึกใช้กระส่วนประโยคได้โดยอัตโนมัติ ใช้คำศัพท์ เนื้อหา ไวยากรณ์ ยืนยันนักเรียนใช้เวลาฝึกมากกว่า ชั้นอื่น

เมื่อนักเรียนแม่นยำและผ่านการใช้คำศัพท์ และรู้ตำแหน่งคำศัพท์ กฎไวยากรณ์ที่จะใช้แล้ว ครูจึงเริ่มให้อ่านเรื่อง ครูเป็นแบบอย่างในการอ่านเรื่อง นักเรียนอ่านตาม ครู ให้นักเรียนทำความเข้าใจเรื่องด้วยตนเองอีกครั้ง กรณีเวลาน้อยครูแปลเนื้อเรื่องแล้วถามคำถามท้ายบท นักเรียนตอบคำถามด้วยปากเปล่าหรือทำในสมุดแบบฝึกหัด (กระทรวงศึกษาธิการ, กรมสามัญศึกษา 2516:2) ส่วนการสอนอ่านอังกฤษในหลักสูตรปัจจุบันคือหลักสูตร 2521 มีขั้นตอนโดยย่อดังนี้

1. นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องในใจทั้งหมด ทำความเข้าใจคำศัพท์ใหม่โดยหัดเดาความหมายจากเรื่อง
2. หลังจากนักเรียนทำความเข้าใจในเนื้อเรื่องโดยตนเองแล้ว ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละประมาณ 4-5 คน นักเรียนเล่าเรื่องที่อ่านให้สมาชิกในกลุ่มฟัง ข้อความใดขาดหาย สมาชิกช่วยกันเล่าต่อเติมตามเนื้อเรื่องให้ถูกต้อง
3. สมาชิกแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาเล่าเรื่องที่อ่านหน้าชั้น สมาชิกในกลุ่มที่เหลือช่วยกันเพิ่มเติมให้ข้อความในเนื้อเรื่องสมบูรณ์ถูกต้องยิ่งขึ้น
4. ครูถามคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน นักเรียนตอบปากเปล่า ครูอาจซักถามเป็นรายบุคคลหรือนักเรียนช่วยกันตอบเป็นกลุ่ม
5. ครูอ่านให้นักเรียนฟัง นักเรียนอ่านตาม
6. ทำกิจกรรม แสดงท่าทางประกอบเรื่อง หรือแสดงบทบาทสมมติ
7. ทำแบบฝึกหัดเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

(กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชำการ 2526:186)

จากข้อความข้างต้นจะเห็นได้ชัดเจนว่าการสอนอ่านในหลักสูตรเก่า ครูมุ่งเน้นด้านโครงสร้างของภาษา คำศัพท์ ไวยากรณ์และครุर्मักเป็นผู้แปลเนื้อเรื่องเสียเอง ผู้อ่านแทบไม่ได้ใช้ความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านเลย ชั่วโงมการอ่านสัจใจความภาษาอังกฤษซึ่งแทบจะไม่แตกต่างไปจากการเรียนไวยากรณ์และการแปล ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมน้อยมาก ส่วนการสอนอ่านสัจใจความในหลักสูตร 2521 นั้น ได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียน มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมมากกว่าหลักสูตรเก่า แต่ยังคงขาดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้ผู้อ่านมีพัฒนาการในการอ่านด้านแปลความ วิเคราะห์ วิเคราะห์เกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่าน มิลเลอร์ (Miller 1979:197-205) บาร์เรท (Barrett 1979:15) และสมิธ (Smith 1969:249-259) มีความเห็นสอดคล้องกันว่าการสอนอ่านสัจใจความควรสอนให้ผู้อ่านเกิดทักษะทางการอ่านถึง 4 ระดับ คือ

ระดับที่ 1 การอ่านขึ้นพื้นฐาน (Literal Reading) เป็นการอ่านสัจใจความที่ปรากฏอยู่ในเนื้อเรื่องอย่างชัดเจน

ระดับที่ 2 การอ่านขึ้นแปลความ (Interpretation) ผู้อ่านสามารถเข้าใจเนื้อเรื่องได้แม้ไม่ได้กล่าวไว้อย่างชัดเจนโดยผู้อ่านสามารถที่จะ

- ตัดสินได้โดยอาศัยเหตุและผล (Determine cause and effect)
- คาดการณ์ตอนจบ (Predict ending)
- เปรียบเทียบ (Make Comparison)

ระดับที่ 3 การอ่านขึ้นวิเคราะห์ (Critical Reading) ผู้อ่านสามารถประเมินจากสิ่งเหล่านี้ได้คือ

- ความเหมาะสมที่ตัวละครปฏิบัติ (Judgments of Appropriateness) เช่น การเป็นคนซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ฯลฯ
- ความมีคุณค่าน่าพึงปรารถนา หรือน่ายอมรับ (Judgments of Worth, Desirability or Acceptability) เช่น นักเรียนบอกได้ว่าพฤติกรรมใดของตัวละครเป็นการกระทำที่ไม่น่ายึดถือปฏิบัติตาม และพฤติกรรมใดเป็นสิ่งที่ไม่ดี ไม่ควรปฏิบัติตาม พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ ((Barrett 1979:153)

ระดับที่ 4 การอ่านขึ้นสร้างสรรค์ (Creative Reading) ผู้อ่านสามารถประยุกต์ความคิดเห็นที่ได้จากเนื้อเรื่องให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่ หรือขยายความคิดของตนให้กว้างไกลออกไป ผู้อ่านสามารถที่จะแสดงความคิดเห็น และบอกวิธีการแก้ปัญหาจากเรื่องที่อ่าน และแสดงความคิดเห็นในแนวทางใหม่ ๆ เข้าแก้ปัญหา เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน (Smith 1969:249-259)

มิลเลอร์ (Miller 1979:197-205) มีความเห็นว่าในการสอนอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ ครูควรฝึกให้นักเรียนมีทักษะการอ่านทั้ง 4 ระดับดังกล่าว ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ สมิธ (Smith 1978:80-81) ที่ว่าการสอนอ่านทั้ง 4 ระดับดังกล่าวสามารถฝึกได้ตั้งแต่นักเรียนอายุ 6 ขวบจนถึงนักศึกษาในมหาวิทยาลัยและเป็นทักษะที่ควรฝึกให้แก่ นักเรียนเพื่อจะได้เติบโตขึ้นเป็นผู้อ่านที่ฉลาดมีเหตุผล ในหลักสูตรปัจจุบันคือหลักสูตร 2521 นั้น ถึงแม้จะได้มีการปรับปรุงหลักสูตรให้ นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากขึ้นกว่าเดิม และปรับปรุงเนื้อหาในบทอ่านให้ เนื้อหาช่วยแก่การสอนอ่านจับใจความถึง 4 ระดับดังกล่าวข้างต้น แต่ขาดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้ผู้อ่านมีพัฒนาการตามขั้นตอนจนเกิดทักษะในการอ่านครอบคลุมถึง 4 ระดับคือ การอ่านขั้นพื้นฐาน ขั้นแปลความ ขั้นวิเคราะห์ และการอ่านขั้นสร้างสรรค์ ส่วนกิจกรรมที่ปรากฏในคู่มือครุภัณฑ์ส่งเสริมให้ นักเรียนเกิดทักษะเพียงการอ่านขั้นพื้นฐานและระดับการอ่านขั้นแปลความเท่านั้น

ผู้วิจัยเห็นว่า การอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ควรจะได้รับการฝึกฝนให้มีทักษะในการอ่านครอบคลุมถึง 4 ระดับดังกล่าว และเห็นว่ากิจกรรมคัดสรรเป็นแนวทางหนึ่งในการแก้ปัญหาได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงใคร่จะทดลองการฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้กิจกรรมคัดสรร และนำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาเปรียบเทียบกับ การเรียนการอ่านจับใจความโดยใช้กิจกรรมตามแผนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการในวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อจะนำผลการทดลองมา เสนอแนะแก่ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการสอนอ่านจับใจความในระดับประถมศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนด้วยกิจกรรมคัดสรรกับกิจกรรมตามแผนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ

สมมติฐานการวิจัย

การใช้กิจกรรมส่งเสริมการอ่านหลายชนิด เข้าช่วยในการสอนอ่านจับใจความภาษาอังกฤษจะช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในเรื่องที่เรียนควบคู่ไปกับการสนุกสนาน การที่จะให้นักเรียนมีพัฒนาการในการอ่านในระดับขั้นพื้นฐาน ขั้นแปลความ ขั้นวิเคราะห์และ การอ่านขั้น

สร้างสรรคัมภ์ สมิธ (smith: 1978 :80-84) ได้เสนอแนะว่าครูควรให้นักเรียนทำกิจกรรม
ส่งเสริมการอ่านตั้งแต่กิจกรรมที่ง่าย ๆ ไปจนถึงกิจกรรมขั้นที่กระตุ้นให้นักเรียนคิดลึกซึ้งยิ่งขึ้น
แอมเมียน (Ammeon 1970:25) ได้เสนอแนะว่ากิจกรรมการเรียนรู้ภาพชุดการ์ตูนเกี่ยวกับเนื้อ
เรื่อง กิจกรรมการเล่นเกมที่เกี่ยวกับเนื้อเรื่องและกิจกรรม jig-saw reading นั้นเป็น
กิจกรรมที่กระตุ้นให้ผู้อ่านคิดแปลความวิเคราะห์วิจารณ์เกี่ยวกับเรื่องได้ดี จากหลักการที่กล่าวมา
จะเห็นได้ว่า กิจกรรมส่งเสริมการอ่านเหล่านี้มีความสำคัญในการส่งเสริมการอ่านสับใจความ
ภาษาอังกฤษ ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานของการวิจัยครั้งนี้ว่า ผลสัมฤทธิ์ในการอ่านสับใจความ
ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนด้วยกิจกรรมคัดสรร สูงกว่าผล
สัมฤทธิ์ในการอ่านสับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนด้วยกิจกรรมตามแผน
การสอนของกระทรวงศึกษาธิการ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ปีการศึกษา 2528 ของโรงเรียนวัดบางลำภูธาราม เขตบางกอกน้อย สังกัดกรุงเทพมหานคร
2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 30 คน รวมจำนวนประชากรทั้งหมด 60 คน
2. เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง คือ เนื้อเรื่องในบทที่ 1, 3, 4, 5, 6, 7 และ 8
ในหนังสือ English Is Fun Book III รวม 7 บท

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. คะแนนสอบ ความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 5 ทั่วประเทศปลายปีการศึกษา 2527 ซึ่งใช้เป็นเกณฑ์ในการเลือกตัวอย่างประชากรถือว่าเป็น
เป็นคะแนนที่เชื่อถือได้ สามารถวัดความสามารถในการอ่านสับใจความของนักเรียนได้ เพราะ
ฉะนั้นก่อนการทดลองสอนครั้งนี้ถือว่านักเรียนทั้ง 2 กลุ่มมีพื้นฐานความรู้การอ่านสับใจความเท่ากัน
2. แผนการสอนอ่านสับใจความภาษาอังกฤษ ข้อตกลงวัดผลสัมฤทธิ์ในการอ่าน
สับใจความและแบบสังเกตพฤติกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว
ถือว่ามีความเหมาะสม

ความสำคัญของการวิจัย

ความไม่ล้มเหลวของการวิจัยอาจเกิดขึ้นได้จากสาเหตุหลายอย่างเช่น การขาดเรียน
ของตัวอย่างประชากร และสภาพแวดล้อมของห้องเรียนได้รับเสียงรบกวนจากสิ่งแวดล้อมข้างเคียง
ซึ่งอาจจะทำให้ผลมาติในการเรียนไม่ดีเท่าที่ควรอันจะก่อให้เกิดการกระทบกระเทือนต่อการทดลองได้

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ หมายถึง การอ่านเนื้อเรื่องที่กำหนดให้และหลังจากนักเรียนได้ทำกิจกรรมคัดสรร และกิจกรรมตามแผนการล่อนของกระทรวงศึกษาธิการแล้วนักเรียนเข้าใจในเนื้อเรื่องที่สามารถให้เหตุผล วิเคราะห์แสดงความคิดเห็นตลอดจนบอกแนวทางใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหาได้

ผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ หมายถึง คะแนนที่ได้จากการทดสอบด้วยแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและได้ผ่านการวิเคราะห์ความยากง่ายและหาอำนาจจำแนกมาแล้ว

กิจกรรมตามแผนการล่อนของกระทรวงศึกษาธิการ หมายถึง กิจกรรมการล่อนที่กำหนดไว้ในหนังสือคู่มือ English Is Fun Book III ซึ่งมีขั้นตอนการล่อนดังนี้คือ

1. นักเรียนอ่านเรื่องในใจ 2 ครั้ง ครั้งแรกเพื่อดูว่าเรื่องราวเป็นเช่นไร ครั้งที่ 2 อ่านเรื่องใหม่เมื่อพบคำที่ไม่รู้จัก ครูให้นักเรียนลองเดาความหมายจากเรื่อง ครูตรวจสอบการออกเสียงและความหมายของศัพท์ใหม่ให้ถูกต้อง

2. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 4 หรือ 5 คน นักเรียนปรึกษากัน เล่าเรื่องและตรวจสอบความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่านภายในกลุ่มว่าถูกต้องหรือไม่ แล้วแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมาเล่าเรื่องให้เพื่อนฟัง เพื่อนล่มาอีกช่วยกันเพิ่มเติมให้เรื่องสมบูรณ์

3. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมแสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง ก่อนแสดงครูให้นักเรียนฝึกซ้อมและตกลงแบ่งบทบาทการแสดงกันเองภายในกลุ่ม

4. ครูถามคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่าน

5. ครูอ่านเนื้อเรื่องให้นักเรียนฟัง นักเรียนอ่านออกเสียงตามครู

6. ทำแบบฝึกหัดเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่าน

กิจกรรมคัดสรร หมายถึง กิจกรรมหลาย ๆ อย่างที่ครูจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการอ่านโดยผู้สอนใช้เทคนิควิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนร่วมกิจกรรมดังต่อไปนี้

1. ครูให้นักเรียนฟัง เทป เกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่จะอ่านตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง แล้วครูให้นักเรียนอ่านออกเสียงตาม โดยครูปิดและเปิดเทปให้นักเรียนอ่านตามเป็นระยะ ๆ แล้วจึงให้นักเรียนอ่านในใจทำความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง

2. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเรียงลำดับเหตุการณ์เนื้อเรื่องโดยใช้ภาพการ์ตูนเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง (Identifying Sequence by Cartoons) ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 4 หรือ 5 คน นักเรียนปรึกษากันเกี่ยวกับเนื้อเรื่องทีอ่านแล้วส่งตัวแทนของแต่ละกลุ่มออกมาเล่าเรื่องให้เพื่อนฟังเป็นตอน ๆ โดยใช้ภาพการ์ตูนเกี่ยวกับเนื้อเรื่องเป็นสื่อการเล่าเรื่อง

3. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรม 2 กิจกรรมคือ เกมมักสืบ (Detectives) และ เกม Jig-saw Reading ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.1 เกมมักสืบ (Detectives) คือเกมที่ครูให้นักเรียนปรึกษากันในกลุ่มเพื่อสืบหารายละเอียดเกี่ยวกับตัวละครในเนื้อเรื่องให้ได้รายละเอียดให้มากที่สุดภายในเวลาที่กำหนดให้

3.2 เกม Jig-saw Reading คือเกมที่ครูแจกบทตอนที่แตกต่างกันเกี่ยวกับการสนทนาของตัวละครในเนื้อเรื่องทีอ่าน ข้อความในบทสนทนาสัมพันธ์กับใจความในเนื้อเรื่อง นักเรียนปรึกษากันในกลุ่ม เชื่อมโยงบทสนทนาแล้วแปลความและวิเคราะห์วิจารณ์ร่วมกันเพื่อหาว่าตัวละครในบทสนทนาคือใคร และให้เหตุผลประกอบคำตอบได้

4. ครูตั้งคำถามที่กระตุ้นให้นักเรียนใช้ความคิดวิเคราะห์และให้นักเรียนบอกวิธีการแก้ปัญหาในเนื้อเรื่องทีนักเรียนอ่านไปแล้ว ครูให้นักเรียนแสดงแนวทางแก้ปัญหาโดยเล่าเพื่อส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหา ครูให้นักเรียนตอบคำถามปากเปล่า

5. ทำแบบฝึกหัดเกี่ยวกับเนื้อเรื่องทีอ่าน

✓ พฤติกรรมในการอ่าน หมายถึง พฤติกรรมที่เกิดขึ้นหลังจากนักเรียนได้อ่านเนื้อเรื่องจบแล้ว นักเรียนเกิดความเข้าใจเนื้อเรื่องจนสามารถบอกเหตุผลและแสดงความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับเนื้อเรื่องทีอ่านในหัวข้อต่อไปนี้ได้คือ

1. นักเรียนให้เหตุผลได้ว่าตัวละครปฏิบัติตนเหมาะสมหรือไม่
2. นักเรียนสามารถวิจารณ์และแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องได้
3. นักเรียนสามารถบอกวิธีแก้ปัญหาโดยนำความรู้ที่เรียนในเนื้อเรื่องไปแก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่ได้
4. นักเรียนแสดงความคิดเห็นและบอกแนวทางใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับเนื้อเรื่องได้

ขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ เรื่องนี้ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ
  2. ตัวอย่างประชากรในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบางคูวัดราษฎร์าราม เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2528 จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 30 คน รวม 60 คน โดยการสุจจากค้ำยฉิมเลขคณิต (X) และค้ำยเบียงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของห้องที่มีคะแนนความเข้าใจการอ่านภาษาอังกฤษในการสอบภาคปลาย ปีการศึกษา 2527 ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ไกล่เคียงกัน จำนวน 2 ห้องเรียน แล้วทดสอบค่าที (t-test) เพื่ออูว่านักเรียนทั้ง 2 ห้อง มีความสามารถไกล่เคียงกัน สับฉลากเลือกวิธีการสอน 2 แบบ ให้อกลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มควบคุมสอนโดยใช้อแผนการสอนด้วยกิจกรรมตามแผนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ และกลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มทดลองสอนโดยใช้อแผนการสอนด้วยกิจกรรมคัดสรร
  3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย
    - ก. แผนการสอนอ่านสับใจความภาษาอังกฤษ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจำนวน 2 ชุด ชุดละ 7 แผน ได้แก่ แผนการสอนที่สอนด้วยกิจกรรมคัดสรร และแผนการสอนที่สอนด้วยกิจกรรมตามแผนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ
    - ข. ข้อทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการอ่านสับใจความภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
    - ค. แบบสังเกตพฤติกรรมการอ่าน
- 3.1 นำแผนการสอน ข้อทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการอ่านสับใจความภาษาอังกฤษ และแบบสังเกตพฤติกรรมการอ่านไปให้อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจและให้อข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไข แล้วนำแผนการสอนนั้นไปทดลองใช้กับนักเรียนที่มีลักษณะไกล่เคียงกับตัวอย่างประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบางขุนนท์ จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 30 คน
- 3.2 แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมี 7 ฉบับ แต่ละฉบับประกอบด้วยข้อทดสอบ 10 ข้อ แบบทดสอบเป็นแบบปรนัยชนิด 3 ตัวเลือก 64 ข้อ แบบอัตนัย 6 ข้อ รวมแบบทดสอบทั้ง 7 ฉบับมีจำนวน 70 ข้อ
- 3.3 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปให้อผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิมที่ได้เคยตรวจแผนการสอนตรวจพิจารณาแก้ไข แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุวรรณาราม เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร จำนวน 60 คน จากนั้นนำผลการทดสอบมาวิเคราะห์หาค่าระดับความยาก ค้ำยอำนาจจำแนกและหาค้ำยความเที่ยง

4. ผู้วิจัยสอนตัวอย่างประยากรทั้ง 2 กลุ่มด้วยตนเองตามแผนการสอนที่กำหนดขึ้น เป็นเวลาติดต่อกัน กลุ่มละ 39 คาบ

5. การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 หลังจากทดลองสอนแต่ละแผนของแต่ละชุดจบแล้ว ผู้วิจัยนำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นมาทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างประยากรทั้ง 2 กลุ่มทุกครั้งจนกระทั่งครบ 7 บท แล้วนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังการสอนแต่ละครั้งของแต่ละกลุ่มมารวมกัน เพื่อหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แล้วเอาคะแนนทั้งกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมมาเปรียบเทียบเพื่อดูความแตกต่าง โดยการทดสอบค่าที (t-test)

5.2 สรุปผลการทดลองและเสนอแนะ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เป็นข้อมูลและแนวทางสำหรับครูและผู้เกี่ยวข้องในการพิจารณาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอ่านและปรับปรุงวิธีการสอนอ่านสัจใจความภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา
2. เป็นแนวทางให้ครูได้เข้าใจ และเห็นความสำคัญในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อฝึกทักษะการอ่าน และคิดสร้างเครื่องมือเสริมทักษะในการอ่านแก่นักเรียนในระดับชั้นของตน
3. เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับทักษะการอ่านให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย